

Методичний коментар до уроку “Камінь у руках майстра”

Тендітні скульптури з гальки

Привіт, море!

Цього тижня ми подорожуємо до моря. Пригадайте, яке море ви бачили.

- Опишіть море. Знайдіть для цього якомога більше слів.
- Який голос буває у моря? Як зрозуміти, який у нього настрій?

Уявіть себе на березі моря (*увімкніть [шум моря](#)*). Воно щойно прокинулося. Привітайтеся з ним!

- Покажіть, як прокидаються морські мешканці.

Дивовижне мистецтво

Далі в цьому уроці буде багато місточків-асоціацій на тему рівноваги: скульптури з гальки, рівновага у танці, спорті, мистецтві цирку, повсякденні... Звичайно, далеко не все ви зможете розглянути в межах уроку, тому виберіть те, що найбільше зацікавить дітей, а решта може стати початком проєктів чи досліджень, пов'язаних з рівновагою.

З гальки, що лежить на березі моря, можна зробити ось такі дивовижі.

- Чому ви здивувалися?
- Чи бачили ви подібні вежі?
- Чи можна назвати їх скульптурами? Чим ці вежі схожі, а чим відрізняються від звичайних скульптур?
- Чому ми назвали ці скульптури тендітними?
- Як ви назвали б їх? Чи можна назвати ці скульптури витворами мистецтва? Чому?
- Зробіть невеличку вежу з гальки. Як краще добирати камінці? У чому складність?
- Чому камінці не падають?

Тримаймо рівновагу!

Спробуйте-но втримати рівновагу, стоячи на правій нозі! Вдалося? А тепер постійте на лівій нозі. Як легше? Чому?

Знову станьте на праву ногу, заплющивши очі. Можливо, тіло кілька разів похитнеться, перш ніж ви знайдете баланс. Як легше стояти на одній нозі — із розплющеними очима чи із заплющеними?

Зробіть “ластівку”, як роблять це танцівники. Намагайтеся тримати тулуб прямо.

Справжні [канатохідці](#) ходять по канату, натягнутому над прірвою. (Мешканці гір змалечку привчали дітей майстерно тримати рівновагу й ходити по канату. Адже мости будувати можна не всюди, тому, щоб вільно почуватися в горах і діставатися до важкодоступних місць, мешканці гір ходили по канатах.) Звісно таке нам не до снаги. Тож спробуйте пройтися по мотузці, що лежить на підлозі. Ставте ноги носками назовні — так легше втримати рівновагу.

Викладіть із друзями величенькі камінці або мішечки з піском у ряд і пройдіться по них, намагаючись не ставати на підлогу.

- Яку вправу виконувати було легше? Складніше?
- Які ще експерименти з рівновагою ви можете придумати?
- Що допомагає нам втримувати рівновагу? Коли і кому вона найпотрібніша? Чому?
- Чи можемо ми обійтися без рівноваги?

Еквілібристи

- Разом із друзями роздивіться [фотографії](#). Що спільного ви помітили?
- Чи можна цих артистів цирку назвати фахівцями з утримання рівноваги? Чому?

На фотографіях еквілібристи — вони чудово вміють утримувати рівновагу в будь-яких положеннях тіла (вправи на канаті, кулі, драбині тощо). У своїх виступах вони також можуть використовувати вправи з акробатики, жонглювати.

- Хто ще з артистів добре володіє мистецтвом балансу?
- Як ви думаєте, яким спортсменам вміння тримати рівновагу найпотрібніше? Чому?

Опановуємо незвичайне мистецтво

Спробуйте знайти рівновагу та побудувати невеличкі скульптури з гальки. Складно? Тоді можна взяти пластилін і зробити з нього кульки, палички різної товщини, млинці тощо. Їх можна поєднати у найнезвичайніші композиції, схожі на скульптури з гальки. Роздивіться [приклад](#) і створіть свою дивину.

А тепер можна разом створити парк незвичайних скульптур. Це буде чудово!

- Поміркуйте, де можна використовувати скульптури з гальки.

Камінці для зняття втоми

Застигла краса

У далеких країнах можна побачити таку [дивовижу](#).

- Як ви думаєте, що це? Чи можна назвати такі місця витворами мистецтва? Чому?
- Чи є краса в камені?

Запрошуємо на прогулянку до саду каміння. Це незвичайне мистецтво створення кам'яних парків народилося в Японії. У цій країні камінь символізує красу й велич природи. Великі камені в саду — скелі, хвиляста поверхня гравію — вода.

Послухайте “Прелюдію і фугу до мажор” Йоганна Себастьяна Баха. Слухаючи, уявляйте себе на березі моря або в саду каміння. За бажання викладайте вежу з камінців.

- Який настрій може бути в такому місці?
- Чим сад каміння схожий на звичайний сад? Чим відрізняється від нього?
- Чи хочеться тут бігати чи галасувати?
- Що ви хочете робити в такому місці?

У садах каміння люди можуть спокійно посидіти в тиші, зосередитися, поміркувати.

Кам'яна троянда

Цей мінерал — [родохрозит](#) — називають трояндою інків (давнього народу Південної Америки, який славиться своїми неймовірними досягненнями в науці, техніці, медицині).

- Чим незвичайний цей мінерал?
- Як ви назвали б його?

В Україні родохрозит є у Дніпропетровській і Запорізькій областях.

Сад каміння на підвіконні

Створіть з однокласниками та однокласницями сад каміння в широкому горщику.

- Поміркуйте, як зі звичайного зробити щось незвичайне? Спробуйте придумати і створити таку звичайну незвичайність.
- Що для цього потрібно мати?

Заплющте очі, уявіть свій сад каміння. Придумайте свій дивовижний сад. Світле каміння можна розфарбувати гуашшю. Так можна створити сад каміння, схожий на сучасне місто, чи мати на вікні куточок українського села.

Живе каміння

Які рослини можуть рости в садах каміння? Напевно, вони мають бути схожими на каміння. Але чи бувають такі рослини? Подивіться на [фотографії](#) — це літопси. Це рослини, але часто їх дуже важко відрізнити від каміння. Вони ростуть у піщаних і кам'янистих пустелях Південної Африки, Намібії, Ботсвани і ПАР. У пустелях майже зовсім немає води, тому літопси маленькі, не мають листочків, як у дерев, а у товстих листках, чимось схожих на кактус, рослини запасують воду.

Кам'яні скульптури

Розгляньте у підручнику витвори давніх митців.

- Чому давні майстри обирали для своїх витворів саме камінь?

Можливо, розуміли, що він найкраще витримає випробування часом?

- Для чого люди створювали скульптури в давнину? А зараз?
- Пригадайте скульптури у рідному місті (селищі). Чим сучасні скульптури відрізняються від давніх?
- Як надавали потрібної форми дереву та каменю, а як — глині?
- Які переваги й недоліки має кожен з матеріалів?

Ми — скульптори

Діти створюють поробку з пластиліну за алгоритмом, поданим у підручнику. Зверніть увагу дітей на те, що послідовність виготовлення лижника можна змінювати, але є кроки, які не можна міняти місцями.

Цю роботу можна продовжити

- *Вийдіть на вулицю та знайдіть звичайний камінь. Роздивіться його. У чому його краса?*
- *Запропонуйте дітям створити невеличку колекцію гарного каміння. Спонукайте учнів знаходити красу в неживій природі.*
- *Можна запропонувати дітям освітню віртуальну мандрівку світом у пошуках незвичайного каміння.*